No. 1773 Zaterdag 22 December 1917. 34ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. E. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

KERSTMIS.

Jerusalem verlost !

Wat stort deez' vreugdekreet der Kruisridders ons blijde hope in voor de toekomst.

Zal opnieuw in de Grot van Bethlehem de bron des vredes ontspringen, in breede golven stroomen van Calvarië's kruin, langs het verheerlijkte Graf van den verrezen Zaligmaker der wereld ?

In de H. Stad werd de triomf der overwinning reeds gevierd, vrede en vreugde heerschen daar alomme.

Zal ook dat spoedig het deel zijn der Christen Maatschappij ?

Bethlehem, Golgotha, de Hof der Olijven met den berg der Hemelvaart, deze historische, heilige plaatsen, als onwraakbare getuigen van Christus' komst op aarde, werden eeuwen lang met angstige zorg bewaard door de grootste vijanden der Christenheid, de Turken.

Te Bethlehem is Christus geboren uit de Zaligste Maagd Maria.

De historische getuigen staan onwrikbaar vast. De H. Plaatsen in en rondom de H. Stad bestaan nog en worden door de scherpste geschiedvorschers als echt erkend.

De onafgebroken vereering van eeuwen blijven ons borg voor de historische echtheid.

In de Grot van Bethlehem leest men de gouden woorden in marmer uitgehouwen :

Hier is het Woord vleesch geworden.

Welk een overweldigenden indruk moeten deze woorden maken, in den Kerstnacht, op de bevoorrechte bezoekers van dat heiligdom !

Men raakt daar aan het Goddelijke. Het bovennatuurlijke, het geestelijke, het hemelsche wordt tastbaar op aarde.

Men ziet voor zijn oogen de H. plaats, waar Jezus werd geboren om het menschdom te verlossen.

Ontkennen baat hier niet.

Stap voor stap kan men in het H. Land Jezus volgen gedurende zijn sterfelijk leven op aarde tot men ten slotte stuit op den Kruisberg, waar Hij gestorven is.

Het menschelijke in Christus' leven is historisch na te gaan en te bewijzen, het Goddelijke moet men gelooven. God is te groot om door het kleine menschenverstand, het laagst staande in de orde der geesten, omvat te kunnen worden. God is de hoogste, de volmaaktste, de reinste Geest en gaat daarom oneindig uit boven ons gering bevattingsvermogen.

Iets aannemen op ZIJN gezag verheft onzen geest veel hooger dan welke menschelijke wetenschap ook, omdat het den zwakken menschengeest verrijkt met een kennis, welke hij uit eigen kracht nooit of nimmer zou hebben ontdekt, noch ooit had kunnen achterhalen.

De mensch is slechts groot, geknield voor de kribbe van Bethlehem, geloofsbekenkend aan de Blijde Boodschap door Hemelsche Geesten luide verkondigd in Euphrata's velden :

„Heden is U in de stad van David de Verlosser geboren, die is, Christus, de Heer."

O, wat kan men in het H. Land zich echt inleven in de diepste geheimen van onzen godsdienst ! Hoe stemt daar alles samen om ons het gelooven makkelijker te maken en ons werkelijk te brengen tot een oprecht dienen van God.

Heer, spreek, uw dienaar luistert.

Komt naar de Kribbe en hoort, wat Jezus U leert. Hij is de Welbeminde Zoon des Vaders, luistert naar Hem. Hij zal U verklaren op welke wijze God door den mensch gediend wil worden.

Niet de dienstknecht kan bepalen, hoe hij zijn Heer wil dienen, maar God zelf heeft Zijn Zoon gezonden om dat aan de menschen te openbaren.

Die komst van Gods Zoon op aarde vieren wij op den Kerstdag.

Moge Hij voor velen opnieuw geboren worden in hunne harten en daar het Goddelijk Licht des Geloofs ontsteken, want in veler ziel is het dikke duisternis.

Zij gelooven niets van het bovennatuurlijke.

Gaat naar het H. Land, daar raakt de Hemel de aarde ; God werd daar mensch.

Zalige Kerstmis !

Luther contra Tetzel.

III.

Drijfveeren van geheel anderen aard, van minder kracht, maar [illegible] geheel te verontachtzamen, waren ook in het spel. Krachtens de *Instructio* van den aartsbisschop van Mentz waren, zoolang de Sint-Pietersaflaat werd verkondigd, alle andere aflaten opgeheven. Nieuw was deze bepaling niet ; men treft ze aan in alle kruisvaartbullen ; maar door den samenloop van verschillende omstandigheden was zij voor Luther hatelijk. In die tijden, wanneer op vastgestelde feesten in kerk of klooster een aflaat kon worden verdiend, stroomden alle geloovigen uit den omtrek naar die bevoorrechte plaats, om Gods genade deelachtig te worden. Nu mogen de almoezen, bij die gelegenheden aan de kerk of aan de kloosterlingen geschonken, van minder belang zijn geweest, voor het Augustinusklooster te Wittenberg, dat ook zulk een geestelijk voorrecht bezat, kwam het ontberen dier aalmoezen thans slecht te stade, want het verkeerde reeds vele jaren in financieële moeilijkheden. Sinds 1502 had men de muren van het oude klooster neergeworpen en een begin gemaakt met den bouw van een nieuw, dat tevens tot studiehuis zou worden ingericht. Deze onkosten, gevoegd bij het onderhoud eener talrijke kloostergemeente, hadden de geldmiddelen van het klooster uitgeput. Luther had, tijdens zijn bestuur als vicaris, de lasten hiervan ondervonden en daarom alle toezending van nieuwe kloosterlingen afgeweerd. „Wie glaubst du," zoo schreef hij met de hem eigen ruwheid, „dasz ich deine Sardanapale und Sybariten logieren kann ? Wenn ihr sie so schlecht erzogen habt, so füttert die Lümmel selbst. Ich habe allenthalbe genug unnütze Brüther... Im Ganzen 41 Personen essen von unserm mehr als ärmsten Vorrath ; sed Dominus providebit." Het dormitorium was in 1517 voltooid, van de kerk waren de grondslagen onlangs gelegd, geen wonder dus, dat de prediking van de Sint-Pietersaflaat, die voor acht jaren alle andere aflaten ophief, Luthers wrevel opwekte. Door deze omstandigheden wordt opgehelderd, waarom hij de aflaatpredikers voortdurend beschuldigt van de lieden tal het geld af te persen, waarom hij later tegen deze bepaling eene afzonderlijke thesis (de 89ste) stelt. Waren deze predikers niet gekomen, hij zou niet langer in een armoedige van hout en leem opgetrokken noodkapel het „nieuwe evangelie" hebben moeten verkondigen.

Bij zoovele grieven tegen den aflaat op zich zelve en tegen Tetzel in het bijzonder was eene botsing onvermijdelijk. Zijne vrienden drongen in vele brieven en bijeenkomsten er op aan, dat hij openlijk tegen den subcommissaris zou optreden ; zij wierpen steeds nieuwe brandstof op het vuur, dat sinds lang smeulend, spoedig met onwederstaanbaar geweld zou ontvlammen. Reeds stroomde de menigte uit Wittenberg naar Jüterbogk, waar de gevierde volksredenaar het aflaatkruis had opgericht. De keurvorst had uit eigenbelang den aflaatpredikers zijn gebied ontzegd. Luther had meermalen de geloovigen tegen de aflaten gewaarschuwd, wat baatte het ? De kerken te Wittenberg stonden ledig. Misschien zou spoedig op pauselijk gezag de gehate inquisiteur zelfs binnen Wittenberg zijn intocht houden.

In deze hachelijke omstandigheden, nu langer aarzelen onmogelijk was, begaf zich Luther met de professoren der universiteit, die aan zijne partij waren verknocht, naar de proostdij van Kenberg, even buiten Wittenberg. Daar wachtte hem, behalve den proost Ziegelheim, Schurf de kanselier van den keurvorst ; daar zouden aller belangen worden besproken. Wat er al binnen die gewijde muren werd beraamd, heeft de geschiedenis ons niet overgeleverd ; alleen weten wij, uit Luthers mond, dat deze er het besluit maakte „gegen die dicken Irrthümer der Abläse zu schreiben." Schurf zeide nog tegen hem : „Gij wilt tegen den Paus schrijven ? Wat wilt gij beginnen ? Men zal het niet dulden." Luther antwoordde daarop : „En als men het eens moest dulden ?"

Uit deze en nog enkele gelijkluidende gezegden met sommige geschiedschrijvers het besluit te trekken, dat Luthers aanval tegen den Paus gericht was, ja, dat zijn optreden tegen de aflaatpredikers niets was dan een bedekte aanslag tegen Rome, dit dunkt ons te gewaagd en minder overeenkomstig met Luthers karakter.

Dat feitelijk het Pausdom in den aflaatstrijd ernstig werd aangevallen, dit is zeker en wordt later door Luther met innig leedvermaak herdacht, maar was hij zich hiervan bij het uitbreken van den strijd bewust ? Wij betwijfelen het. Luthers aanval was voornamelijk gericht tegen de scholastieke aflaatleer als strijdig met zijn evangelie ; eerst toen de Paus zich voor de partij der scholastici uitsprak, barstte hij ook in gramschap los tegen het Opperhoofd der Kerk. Daargelaten, of wij den Reformator geloof moeten schenken, als hij menigmaal ten stelligste beweert, dat hij destijds den Paus nog grooten eerbied toedroeg, schijnt deze handelwijze geheel volgens zijn inborst. Wie aan Luther zulk een fijne, diep doordachte kunstgreep toeschrijft, kent, volgens Gröne, de Saksers natuur niet. Uitgeslepen diplomatie is aan woeste hartstochtelijkheid vreemd. Luther was opbruischend, eigenzinnig, duldde geen tegenspraak, was te trotsch om, voor wien ook, in het minste te wijken en snelde blindelings op den eenmaal ingeslagen weg voort, onverschillig voor de gevolgen. Zoo kunnen wij ons zijn stuk voor stuk verwerpen van de katholieke dogma's zeer goed verklaren ; terwijl het tevens reden geeft van zijn stijgenden haat, eerst tegen de scholastici, later tegen den Paus en de geheele Kerk.

Duidelijker blijkt uit het voorspel van den strijd, hoe men den „seligen Magister" moet verstaan, als hij er zich op beroemt, dat hij *geheel alleen* den strijd heeft aangebonden ; dat hij alleen stond te midden der vijanden, als een roos tusschen de doornen ; dat niemand, zelf van zijn intiemste vrienden iets van de disputatie heeft geweten. Dit is louter onwaarheid. Maar den verdediger van den noodleugen, al is deze ook wat sterk, moet men zulks niet aanrekenen. Luther voerde het woord voor een talrijke partij. Alleen wierp hij den handschoen in het strijdperk, maar deze handschoen was het teeken voor een algemeenen strijd. En de hulp ? Ook deze ontbrak hem niet. Steun vond hij in den keurvorst, die met weerzin zijn onderdanen aalmoezen zag schenken voor den pauselijken aflaat, steun in de Wittenbergsche universiteit, die hij door zijn dwaalleer beheerschte, steun in de humanisten, die hem als een voorvechter tegen de Scholastiek begroetten, steun eindelijk in allen, die bij den strijd niets hadden te verliezen, maar alles te winnen, die evenals Luther konden zingen : „Wer arm ist, hat nichts zu fürchten, kann nichts verlieren, sondern sitzt fröh lich in guter Hoffnung, die er hofft zu gewinnen."

Kerkbouw.

De mensch, toegerust met een ingeschapen godsdienstzin, die hem met liefde deed luisteren naar de openbaringen Gods, onmiddellijk of langs den weg der overlevering tot hem gekomen, heeft steeds naar vormen gezocht om er het gevoel en de denkbeelden in uit te drukken, die door het bewustzijn zijner betrekking tot een hoogere wereld in hem worden opgewekt. Met andere woorden, gelijk de mensch zich zelven en zijn familiegeluk en zijnen maatschappelijken werkkring, den voorwerpen zijner aardsche genegenheid, eene tent spande, een huis bouwde, eene beschutting zocht, die het kenmerk droegen van het doel waartoe zij vervaardigd waren, zoo bereidde de mensch ook woonsteden voor zijnen God, perkte offerplaatsen af, trok tempels op, wijdde personen, voorwerpen, handelingen, die eene godsdienstige bestemming hadden.

Daar de kunst niets anders is dan het vermogen om, in evenredige zinnelijke vormen, onstoffelijke gedachten te openbaren — en daar de Godsdienst bij uitnemendheid is de onderwerping van deze stoffelijke wereld aan een hoogeren geest, zoo dat het zich gemakkelijk begrijpen, dat de kunst, vóór alles, er op uit was de gedachten die zich verbonden aan haar verheven oorsprong, aan den geest, dien men voor 't minst als den *bestierder* der menschelijke zielen eerbiedigde, in vormen te kleeden eenigszins geëvenredigd aan haar voorwerp.

Zoo vinden wij zelfs bij de minst beschaafde volken naast de eenvoudige, en schier natuurlijke hutten, waarmee zij hun huiselijk geluk overhuifden, tempels, godsdienstige beelden en andere gedenkteekens, die door hunne groote en niet zelden grootsche afmetingen, hoogere denkbeelden op aesthetische wijze vertolkten.

De oudste volken, nog vol van het ontzaglijk geheim der eerste wording van den mensch en de maatschappij, kunnen onmogelijk, ook maar een oogenblik, den Schepper afzonderen buiten het geschapene. Zij hadden een diep, zij het dan niet altijd *juist*, gevoel van het wezenlijk onderscheid en de innige betrekking tusschen God en den mensch, tusschen den Hemel en de aarde, tusschen het eeuwige, geestelijke, en het eindige stoffelijke.

Het volk aanvaardde de meeste der meeningen niet, die door de pythagoreïsche en andere wijsgeeren van Griekenland omtrent de gedaante der aarde werden aangekleefd ; ook niet de zeer juiste over haren kogelvorm en het bestaan van tegenvoeters. In het Oosten en in het Westen stelde men zich algemeen de aarde voor als een langwerpig vierkant, dat, een tapijt gelijk, is neergespreid voor het verblijf der zaligen, den „Throon" (= hemel). Het vierkant was, in hunne schatting, de ordelijke type bij uitnemendheid, de schoonste vorm, de *kosmos* = de wereld. De plans hunner steden schijnen niet zelden op kleiner schaal datzelfde wereldvlak te hebben moeten voorstellen ; hunne tempels waren doorgaans eene afbeelding van Hemel en Aarde beide.

De Indische tempel der Harmonie door Nonus, nog in de Ve Eeuw beschreven, wat is hij anders dan eene afbeelding van het Heelal ? In de Egyptische tempels, in de Perzische krochten aan Zoroaster toegeschreven, in de koepeldaken der Pelasgische kunstenaars, vindt men stap voor stap de afbeelding van Hemel en Aarde, van de elementen, van zon, maan en sterren terug.

De H. H. Chrysostomus en Hieronymus verklaren den Tabernakel der Israëlieten als een beeld der geheele wereld, eene interpretatie, die twee nieuwere wijsgeeren van geheel verscheiden richting volkomen aannemen. Bähr teekent hierbij aan : „wir werden die speciell sogenannte „Wohnung" (*cella*) als ein *Bild des Himmels* aufzufassen haben, während der Vorhof dem andern Theile der Schöpfung, der *Erde* entspricht." Hij herinnert ons, hoe de H. Paulus in zijn brief aan de Hebreeën zegt, dat, nu de Hoogepriester niet slechts eenmaal 's jaars tot het Heilige der Heiligen doordringt, maar dat Christus het Hooge Heiligdom is binnengegaan, namelijk den Hemel zelven, *waarvan het Heilige der Heiligen eene afbeelding was.*

Bij alle geloovige volken heeft men de bouwkunst voor eene hemelsche openbaring gehouden. Wij weten uit de H. Bladeren, dat Jehovah, die in het „Huis zijner Heiligheid" woont, zelf de Bouwheer van de plaatsen zijns welbehagens in het Oude Verbond geweest is. „Bij zijnen name" heeft de Heer geroepen Bezeleël, de zone Uri, om werkmeester te zijn tot het opslaan en inrichten van den Tabernakel en hij is vervuld met „den Geest Gods, met wijsheid, met verstand, en met wetenschap, om te bedenken en te maken werken van goud en zilver en metaal, om kostelijk gesteente te graveeren en hout te maken." Ook heeft God Bezeleël en Ooliab Achisamechts geleerd door wijsheid, dat zij zouden kunnen maken verscheiden werken der timmerlieden, der tapijtwerkers en der borduurwerkers, van hemelsblauw en purperzijde, en van roode ververde zijde, en van witte zijde, dat zij alle dingen weven en allerhande nieuwigheden vinden konden."

Voor den bouw van Salomons tempel beloofde God aan David, dat Hij hem een huis maken zoude „in des Heeren naam," en deze belofte Gods was het Salomon gegeven te voltrekken, als zijn groote werk, toen hij tot vrede en tot wijsheid gekomen was ; „zoo heeft de Heere Salomon wijsheid gegeven, gelijk Hij hem gezegd hadde."

En wat brengt Koning Syrus tot den bouw des tweeden tempels ? — De Heer heeft zijnen geest verwekt en hij heeft openlijk doen uitroepen : „De Heere God des Hemels heeft mij geboden, dat ik Hem een huis timmeren zoude in Jerusalem, 't welk is in Juda."

Zelfs heeft God zich gewaardigd aan Noë de afmetingen en inrichting zijner arke voor te schrijven. En niet alleen Gods uitverkoren volk vereerden hunnen Heer als bestierder hunner voornaamste bouwwerken, ook de belijders van godendiensten, die nog maar weinig van het oorspronkelijk licht in hunne nevelen bewaard hadden, schreven den goden de uitvinding der bouwkunst toe.

Bij de Hindoes was Brahma de wereldbouwer en vormenbeelder en deze zijne krachtontstrooming werd in het beeld van Wiswakarma voorgesteld. De Egyptenaren huldigden Osiris als uitvinder der bouwkunst. Bij Babyloniërs en Chaldeeuwen was

Oannes de bouwer van steden en tempels. Bij de Grieken werd *Vesta* voor de *schepster* der bouwkunst gehouden, terwijl Pallas zelve de kunst aan den *Harmonide* Phereclus, Tectons nazaat, leerde. De Etruskers schreven de uitvinding van meet- en rekenkunde aan Janus toe. In het bouwen zagen dan ook de oude volken inderdaad een scheppen onder en in navolging van God, en het was niet zonder reden, dat bij de Indiërs een bouwmeester een man van uitstekend vromen en oprechten wandel moest wezen.

De H. Linie.

Genootschap tot voortplanting des Geloofs.

Omstreeks 100 jaar geleden werd dit Genootschap gesticht met het edele doel om over de heele wereld de Missionarissen te helpen bij hun zwaar bekeeringswerk. Vanaf de allereerste jaren zijns bestaans was het Genootschap een welkome hulp voor de Missionarissen, van elken landaard en van iedere Missie.

De Pausen van Rome hebben het Genootschap steeds gezegend en met aflaten verrijkt, daarbij hun wensch uitsprekend, dat deze echt Katholieke Vereeniging over geheel de wereid zou verspreid worden, omdat zij ook de geheele wereld gekozen heeft tot haar arbeidsveld en zich niet beperkt tot een bepaald land, of afzonderlijke diocesen.

Men ziet hierbij het groote verschil tusschen het Genootschap en bijvoorbeeld de Broederschap van de H. Kindsheid, of de plaatselijke Conferenties van den H. Vincentius a Paulo.

Elke Missie, waar ook, wordt door het Genootschap geholpen.

Als we in heidensche landen zulke bloeiende Christen Gemeenten aanschouwen, met flinke scholen, groote Ziekenhuizen, Colleges, Seminaries, etc. dan heeft het Genootschap dikwerf van al die gebouwen de fundamenten gelegd en braaf meegeholpen ook bij het verder optrekken der muren.

Millioenen zielen werden door de talrijke Missionarissen voor den Hemel gered, maar er zijn nog billioenen die zonder kennis van den waren God op deze wereld leven en na hun dood niet in den hemel kunnen komen, omdat zij God niet kennen.

Wij Katholieken, die het voorrecht van het ware Geloof hebben ontvangen van den goeden God, wij mogen wel dankbaar zijn voor deze groote onverdiende genade; daar zijn er nog zoovelen, die in de schaduwen des ongeloofs ronddwalen en nog niet gekomen zijn tot de kennis van het Licht, dat in deze wereld is gekomen om alle menschen te verlichten. Toch zijn ook zij kinderen van Onzen Vader, die in de hemelen is, toch behooren ook zij tot de ééne groote menschenfamilie, en zijn zij onze broeders.

Wij kunnen hen helpen door de Missionarissen te helpen en Lid te worden van het Genootschap tot Voortplanting des Geloofs.

De voorwaarden van het Lidmaatschap zijn zeer gemakkelijk. Men heeft slechts zijn naam te laten inschrijven, eens per dag een Onze Vader en Wees gegroet te bidden en 3 maal: „H. Franciscus Xaverius bid voor ons." De geldelijke contributie bedraagt 5 cts. per maand of per jaar 60 cts. tot ondersteuning der Missionarissen. De H. Stoel geeft in ruil voor deze goede werken aan de Leden van het Genootschap vele aflaten.

De Missie van Curaçao heeft dankbaar steeds eenige hulp van het Genootschap mogen ondervinden, van het oogenblik dat het Vicariaat werd opgericht tot op den dag van heden toe.

De Curaçaosche Katholieken mogen dus wel uit dankbaarheid zich beijveren Lid te worden van het Genootschap.

Door den Europeeschen oorlog leed het Genootschap grootelijks schade, maar meer nog de Voortplanting van het Geloof zelve. Verscheidene Missies verkeeren in nood. Laten de Katholieken, allen zonder uitzondering, voor de verbreiding van ons H. Geloof bidden, dat kost ons niets, verruimt onzen blik, vergroot ons Katholiek gevoel. En zij, die een kleinigheid kunnen afzonderen, laten zij ook deze liefdegift niet weigeren. Vele kleintjes maken ook hier een groote; zij stellen het Genootschap in staat het Rijk van Christus hier op aarde uit te breiden en te bevestigen.

Wordt Lid van het Genootschap tot Voortplanting des Geloofs. Gij wordt daardoor een Strijder voor het Koninkrijk van God.

Nieuwe Onderwijsverordening.

b. Van de ondersteuning van bijzondere scholen.

Art. 72. Uit de koloniale kas wordt voor elk dienstjaar aan de besturen van bijzondere scholen voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs eene bijdrage verleend volgens de hierna te melden regelen en maatstaf, mits:

1o de school staat onder het bestuur van eene instelling of vereeniging, die rechtspersoonlijkheid bezit en de instelling of de vereeniging en het bestuur geldelijk onafhankelijk zijn van de aan de school verbonden leerkrachten;

2o. het leerplan aan den Inspecteur van het onderwijs wordt mede gedeeld en voldoet aan de vereischten in art 73 gesteld;

3o. het onderwijs in het stadsdistrict van Curaçao in het Nederlandsch en in de buitendistricten van Curaçao, alsmede op de overige eilanden der kolonie *zooveel mogelijk* in het Nederlandsch gegeven wordt, volgens een aan den Inspecteur van het Onderwijs meegedeelden rooster van lesuren, waarvan een door dezen voor gezien geteekend afschrift in een der schoolvertrekken op eene zichtbare plaats wordt opgehangen;

4o. op dezen rooster, jaarlijks in te zenden vóór 1o. Februari, de feestdagen en vacantiedagen zijn vermeld, alsmede aan wien het onderwijs in elke klasse is opgedragen;

5. het aantal onderwijzers voldoet aan de voorwaarden gesteld in artikel 75;

6o. voldaan is aan de volgens en krachtens eenige verordening, zoowel in het belang van de gezondheid als van het onderwijs, vastgestelde regelen omtrent den bouw en de inrichting van lokalen, waarin het onderwijs gegeven wordt, alsmede omtrent het aantal kinderen, dat daarin mag worden toegelaten;

7o. nauwkeurig aanteekening van het schoolverzuim wordt gehouden.

Art 72—83 vervangen het bepaalde in de artikelen 43, 46 en 47 der bestaande verordening en in het Koninklijk besluit van 23 Juli 1913 No. 45 (P. B. No 47). De grondslagen en de maatstaf voor de bijdragen hebben geene verandering ondergaan. Een en ander is in verband gebracht met de algemeene bepalingen van Hoofdstuk I van dit ontwerp. De voorschriften voor het aantal verplichte onderwijzers zijn voor het stadsdistrict van Curaçao gelijk gemaakt aan die van de openbare scholen; voor de buitenscholen op Curaçao en voor de scholen op de eilanden wordt gevorderd één leerkracht per 60 leerlingen (thans één per 80), terwijl, overeenkomstig het bepaalde in de bestaande verordening, voor elke school evenveel leerkrachten voor eene bijdrage in aanmerking komen als er voor eene openbare school volgens artikel 62 ten minste noodig zijn.

Eene belangrijke verbetering echt de Gouverneur het, voor alle scholen voor gewoon lager onderwijs als hoofd iemand te vorderen die minstens in het bezit van de onderwijzersakte is; dit is voor de leiding der school beslist noodzakelijk.

Omtrent rooster en leerplan zijn eenigszins uitvoeriger voorschriften gegeven in den geest van wat voor de openbare scholen is vastgesteld.

M. v. T.

Art. 73. 1. Het leerplan, bedoeld in het vorige artikel onder 2o., geeft den omvang van het onderwijs aan en de verdeeling van de leerstof over de klassen.

2. Het onderwijs op eene school voor gewoon lager onderwijs moet voldoen aan het bepaalde in artikel 6 en in het tweede en derde lid van artikel 33; het moet gedurende ten minste achttien uren per week worden gegeven, waarvan ten hoogste twee uren in het vak, vermeld in artikel 5 onder k.

3 Het onderwijs op eene school voor meer uitgebreid lager onderwijs moet voldoen aan het bepaalde in artikel 8; het moet gedurende ten minste tweeëntwintig uren per week worden gegeven, waarvan ten hoogste twee uren in het vak, vermeld in artikel 5 onder k, en ten minste twaalf uren in de vakken, vermeld in artikel 5 onder a—i.

4. Het leerplan moet voorts het aantal uren aanwijzen, dat besteed zal worden aan elk vak afzonderlijk, alsmede het aantal leerjaren, zoodat een voldoend en regelmatig voortschrijdend onderwijs in die leervakken wordt verkregen.

Art. 73 maakt een duidelijk verschil tusschen de scholen voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs, waardoor deze laatste in de hoogere klassen meer uren aan de verplichte vakken (zie artikel 8) kunnen besteden en er toch voldoende uren voor het onderwijs in de gewone vakken in het Nederlandsch blijven. Het aantal onderwijzers wordt voor de M. U. L. O. scholen eenigszins hooger gesteld.

Art. 74. 1. Indien door den Inspecteur van het Onderwijs afwijking van den rooster van lesuren of van het leerplan wordt vastgesteld, kan daarin aanleiding worden gevonden tot geheele of gedeeltelijk inhouding van de bijdrage bedoeld in artikel 72.

2. Afwijking van den rooster van lesuren, ook wat betreft de vacantietijden, kan plaats hebben met toestemming van het schoolbestuur en, wat Curaçao betreft, den Inspecteur van het Onderwijs, wat de overige eilanden betreft, den Gezaghebber.

Hombres Robustos.

El „hombre dbil", es el ser mas explotante en el campo de la medicinas.

Generalmente, el hombre que ha perdido la energía sabe ya por costosa experiencia que en la medicina no hay maravillas para reponer las fuerzas de la noche a la mañana. Sabe que solo parando excesos y aumentando la nutrición lo más posible se restaura el organismo. Que ni drogas fuertes, ni patentes con nombres fantásticos, ni tónicos cargados de alohol producen efectos nutritivos y que es botar tiempo y dinero depnder de ellos.

Sabe que los alimentos solos no alcanzan para reponer el déficit. Pero tiene la EMULSIÓN DE SCOTT de puro aceite de bacalao e hipofosfitos, que es un alimento concentrado, a la vez qu un verdadero tónico para el sistema nervioso.

Tómese la legitima EMULSIÓN DE SCOTT por una temporada y pruébese la verdad de estas aseveraciones. Nadie necesita una medicina fuerte para recobrar fuerzas, virilidad y robustez. 6

DE OORLOG.

De *Bolshewiki* krijgen het hard te verantwoorden. Ze vechten met de Kozakken, met de Cadetten, met de Ukraniërs en met de legers van KERENSKY. Deze laatste is weer op het tooneel verschenen met een paar duizend soldaten op marsch naar Petrograd. Deze stad wordt met loopgraven omgeven en geducht in staat van tegenweer gesteld; de staat van beleg werd er afgekondigd.

De gemachtigden van Duitschland en Oostenrijk zijn op weg naar Brest-Litovski om daar de vredesonderhandelingen te beginnen met de *Bolshewiki*. Deze partij schijnt te zullen boven drijven en de macht in handen te willen houden, ook als de Constitueerende Vergadering niet met hun partij meedegaat.

De Russische revolutie is nog niet ten einde. Maar de wapenstilstand is er. Die zal van kracht blijven tot 12 Januari a. s.

België en Frankrijk ondervinden dagelijks, dat de Duitscher nog kracht genoeg heeft. Ze worden door hem zoo fel bestookt, dat er van veroveringen maken geen sprake meer kan zijn, en ze al hun mannetjes en kanonnen hard noodig hebben om hem op eerbiedigen afstand te houden. Wat soms maar half wil lukken.

Kroonprins Ruprecht van Beieren heeft een prachtaanval gedaan op Bullecourt en daar getracht de Fransche linie door te breken. Het is hem niet gelukt, volgens de Fransche berichten, maar heet is 't er toegegaan. Prins Ruprecht heeft in dezen oorlog herhaaldelijk blijk gegeven een goed aanvoerder te zijn en een onvervaarde strijder.

De Engelschen hebben op zee een paar leelijke klappen gehad. Tot tweemaal toe werd een Noorsch convooy, door Engelsche oorlogsschepen beschermd, door Duitschers in den grond geboord. Ook kreeg Londen en omstreken herhaaldelijk hoog bezoek met bommen op den koop toe.

In Italië hebben de Oostenrijkers hun best gedaan. Zij beproefden weer een flinken aanval, maar werden teruggeslagen. De Italianen maakten 8400 gevangenen.

Voor het eerst na langen tijd hooren we weer eens wat van de Grieken. Die schijnen nu een handje mee te helpen om de Turken te bestrijden. De Engelschen komen daar al dichter en dichter bij Constantinopel.

Berichten uit de Kolonie.

Examen.

Met goed gevolg hebben examen afgelegd:

De Eerw. Zusters BARROMEA en MONICA voor de Onderwijzersakte 3e rang, en Soeur GONZAGUE voor 4e.

Voor Bijakten Engelsch de Eerw. Zuster VITALIS; voor Spaansch de Eerw. Zuster EMILIA.

Voor Nuttige Handwerken de Eerw. Zusters DOSITHEA en VITALIS.

Als *Kweekelingen* de Jongejuffrouwen JULIANA JOSEFINA SPROCKEL, LUCILLA SIMON en MARIA HUDSON.

Gedurende zijn verblijf op de Bovenwindsche eilanden heeft de Inspecteur van het onderwijs na afgelegd examen aan de volgende jongelieden de verklaring als kweekeling uitgereikt.

Mej. A. S. M. Waymouth, Mej. M. Davis, Mej. R. S. Labega, oud-leerlingen der openbare school te Philipsburg, Mej. Cath. Brouwer, Mej. S. van Romondt, oud-leerlingen der bijzondere school te Philipsburg, D. R. Peterson, oud-leerling der openbare school te Philipsburg en Mej. O. E. Johnson, oud-leerlinge der openbare school te Windwardside op Saba.

Onze oprechte gelukwenschen.

Voor de Nieuwe Kerk.

De CURAÇAOSCHE HANDEL MAATSCHAPPIJ heeft Z.D.H. Monseigneur VUYLSTEKE als kerstgeschenk voor de nieuwe kerk der H. Familie, de mooie som van 500 Gld. aangeboden, welke koninklijke gift zeer dankbaar werd aanvaard.

Ook van andere zijden werd de Bisschop alleraangenaamst verrast met giften en gaven.

De Firma S. E. L. MADURO & SONS heeft zich bereid verklaard kosteloos de noodige lichten te verstrekken voor de te geven Uitvoeringen ten bate der Nieuwe Kerk.

De uitvoering zelf belooft schitterend te worden. De eerste avond is nu totaal uitverkocht. Zoo iets hebben we hier voor een dilettantenuitvoering nog niet beleefd Maar de verstandige koopers, die vertrouwen stellen in de prestaties der Jongedames, zullen daar geen spijt over hebben.

Ze zullen een heel pleizierigen avond beleven en volop genieten. Daar wordt werkelijk iets moois gegeven, dat de moeite waard is om gezien te worden.

Van te voren weten we, dat het na deze eerste uitvoering storm zal loopen om nog kaartjes voor den tweeden avond te bekomen. Velen zullen dan teleurgesteld moeten worden, want de zaal van het College telt maar 300 zitplaatsen. En reeds nu zijn er vele kaartjes van den tweeden avond verkocht.

Het ligt niet aan ons, noch aan de Dames, als velen moeten worden teruggewezen. Tijdig genoeg hebben we gewaarschuwd om kaartjes te nemen ook voor den tweeden avond.

Hoog Bezoek.

Vergezeld van Zijn militairen adjudant, Luitenant W. J DE VRIES, bracht de HEG. Heer Gouverneur Mr. TH I. A. NUYENS Woensdag namiddag een bezoek aan het Leprozengesticht *Zaquito*. Door den Directeur en de Verpleegsters ontvangen in de voorhal, welke feestelijk was versierd met planten en bloemen, begaf ZHEG. zich onmiddelijk naar de Melaatschen, had voor ieder een goed woord over, deelde bij de Mannen, persoonlijk sigaretten uit, en gaf grootelijks blijk getroffen te zijn bij het zien van zooveel lijden. De zieken bemoedigend, den Directeur en Verpleegsters dankend, verliet de Gouverneur deze inrichting, na er meer dan een half uur verbleven te zijn.

Gisteren bracht Z.H.E.G., vergezeld van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, een bezoek aan de inrichting ter behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten.

De Militaire Kapel.

Dat deed ons nu werkelijk goed Zondagavond, toen het Publiek toonde mee te leven met de muziek, en spontaan in luid applaus uitbrak na het aardige *Die Post im Walde* en vooral na de Ouverture *Guillaume Tell*, welke zeer goed werd uitgevoerd. Het was, of men de violen hoorde van een strijkorkest, zoo zuiver en fijn klonken de clarinetten. Dat stuk was zeer goed ingestudeerd en werd uitstekend gedirigeerd. Onze hulde aan den onvermoeiden, bekwamen Dirigent, den Heer BOSKALJON.

Het slotapplaus was een hartelijk bewijs van dankbare voldaanheid van het Publiek.

Moge onze zeer gewilde Kapel nog menig lauwertje behalen. De militaire muziekuitvoering, vooral aan den Waterkant Overzijde, blijft voor Ingezetenen en Vreemdelingen een groot genoegen, en zeer aangename ontspanning.

De Curaçaosche.

't Loopt druk met de sleepers.

15 Dec. viel *Don Alberto* binnen met de tankboot *Willemstad* en vertrok weer 16 Dec. naar Maracaibo.

16 Dec. kwam *Samson* met *Oranjestad* en stevende 18 Dec. weer naar Maracaibo.

Dezer dagen wordt de eerste partij geraffineerde olie aan een groot schip geleverd.

Dat eerste begin was moeilijk, maar we zijn al heel blij, dat de *Curaçaosche* het toch nog dit jaar zoover heeft weten te brengen.

Onze gelukwensch aan de Directie met haar Eersteling. Moge het volgend jaar het Grootbedrijf tot volle actie komen.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen de nieuwe tijdtafels voor de Red. „D" booten.

Delco-Light.

De Heeren C. WINKEL EN ZONEN, agenten van deze electrische installatie voor licht en beweegkracht zullen heden avond tusschen 7 en 8 in No. 7 en 3 van het Hendrikplein en Sprockssteeg een demonstratie houden van een ten hunnen huize compleet opgestelde installatie.

Regenval

gedurende de maand November.

	m.M.
Fort Amsterdam	18,9
Westpunt	12,4
Hoffi Abao	64
Kl. St. Martha	50,2
Dokterstuin	43
Plantage Siberië	91
Cas Chikitoe	47,5
Sta. Maria	107
Sta. Rosa	39
Wilhelmina-tuin	57,3
Plantage Gr. St. Joris	106,5
Beekenburg	35,3
Noordkant	26,5

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Alfonso Beltran, Juliana Inacio, Estralinda Maduro a/c M. L. Maduro. Arturo Martinez, Ana Lucilla Navarro, Peter Daniel Phelipa 2, Martina Tocay.

Drukwerk zonder adres: een exemplaar van de Nieuwe Courant

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 21 Dec. 1917.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	—
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.08
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.30
id. per KG. 2e kw.	„ 0.20
HUIDEN per K.G.	„ 0.80
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.10
WOL per K.G.	„ 0.40
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa).	„
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 8.75
„ „ 1 (gebleekt) „	„ 8.37½
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ [illegible] „	„ 8.[illegible]
„ „ [illegible] „ „	„ [illegible]
„ „ 4 „ „	„ [illegible]
„ „ 5 „ „ OLA	„ [illegible]20
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.00
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„ 12
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	
STROOHOEDEN (latai):	f.
Kwaliteit X per dozijn	f1,35
Kwaliteit X X per dozijn	f1,90

Officiëele berichten.

Aan de onderwijzeres in nuttige handwerken op St. Martin N. G., Mej. I. Buncamper is tot herstel van gezondheid acht dagen verlof verleend.

De sergeant J. de Vries is ontheven van het beheer over het buskruitmagazijn te Willemstad, en de sergeant-majoor M. Loewenthal is daarmede belast.

De Gouvernements-geneeskundige op St. Martin N. G., L. C. J. Nunes, is over geplaatst op Aruba en die op Aruba G. R. Hopkins overgeplaatst op St. Martin N. G.

Aan den Postdirecteur alhier H. J. Cohen Henriquez is, in het belang van de hoedennijverheid, een jaar verlof verleend.

Aan den kommies entreposeur alhier G. S. Ponce Sz is om gewichtige redenen een maand verlof naar Aruba verleend.

De onderwijzer 3de klasse J. H. P. Schrils, tijdelijk werkzaam aan de Hendrikschool alhier, is overgeplaatst als hoofd der openbare school te Philipsburg op St. Martin N. G., en belast met het geven van herhalingsonderwijs aldaar; de onderwijzer 3de klasse L. Conner is werkzaam gesteld aan die school; de onderwijzer 3de klasse W. F. A. Labega is, onder eervolle ontheffing van het geven van herhalingsonderwijs te Philipsburg, tijdelijk aangesteld als hoofd der openbare school te Kleinbaai; de tijd. onderwijzer 3de klasse S. J. Kruythoff is tijdelijk aangesteld als hoofd der openbare school te Beneden Prinsen Kwartier, en de onderwijzer 4de klasse B. T. Houtman is eervol ontheven van de waarneming der functiën van hoofd dier school.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Nov. 1917 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand November	138	14.911	13 874	24	129,425	82.462
Vorige maanden.	1.228	147 649	134 752	261	1,400,910	870.695
Totaal.	1,366	162,560	148,626	285	1,530,335	853,157

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

De Amerikaansche

Standard Oil Company heeft naar men verneemt het plan om eene petroleumraffinaderij op ons eiland op te richten.

De Vrijmoedige.

Correspondentie.

N. N. Het bedrag in dank ontvangen.

GENEESKUNDIGE DIENST.

Voorloopig Verslag.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

Tegen de strekking van het ontwerp werden geene bedenkingen geopperd. De Afdeelingen konden zich in hoofdzaak met de ontworpen organisatie van den geneeskundigen dienst vereenigen.

Intusschen vroegen eenige leden, voornamelijk met het oog op de aan de regeling verbonden blijvende uitgaven, of het Bestuur niet wat te ver gaat met voor elk der buitendistricten van Curaçao een afzonderlijken geneesheer voor te stellen. Waar het tweede en het derde district thans van uit de Willemstad bediend worden en voor het vierde en vijfde district slechts een geneesheer is, daar meenden zij, dat, wanneer voor de vier buitendistricten drie geneesheeren werden aangewezen, dit reeds eene zeer groote verbetering in den toestand zou mogen heeten. De toestand van de koloniale financiën, zoo betoogden zij verder, is heusch niet zoo rooskleurig, dat men hier een idealen toestand zou mogen nastreven. En al laten onze economische vooruitzichten zich op het oogenblik gunstig aanzien, men moest niet alvast beginnen met daarop te groote wissels te trekken.

Andere leden hadden, ook met het oog op de uitgaven, gewichtige bedenkingen tegen het voornemen om eigen dokterswoningen te bouwen. Zij meenden in de eerste plaats, dat eerst eenigen tijd moest worden toegezien of de regeling, voor wat de keuze der plaatsen betreft, al of niet voldoet en in de tweede plaats, dat moest worden afgewacht totdat de prijzen der materialen en de loonen weder tot het normale peil zullen zijn teruggekeerd.

Door verscheidene leden werd dan ook in overweging gegeven om voorloopig maar liever dokterswoningen in huur te zien te krijgen, al zouden die nu niet juist op de meest geschikt geachte punten te bekomen zijn.

Met de door het Bestuur aangegeven punten kon men zich, meer in het bijzonder wat het vierde en vijfde district betreft, niet geheel vereenigen. Men vond die punten te dicht bij elkander gelegen.

Een paar leden meenden, dat men de dokterswoning op Pannekoek zou kunnen behouden en die van het vijfde district dan verder van de stad af, in de buurt van Westpunt b. v., zou kunnen plaatsen.

Andere leden waren van oordeel, dat het beter zou zijn de woning op de plantage Wacao tot doktorswoning te verbouwen en, instede van eene woning te bouwen op het perceel Klein Fontein van de plantage Siberië, de op die plantage staande woning of eene andere in de buurt in huur te zien te krijgen.

Eenige leden vroegen zich af of eene kostbare telephonische verbinding, als door het Bestuur gedacht, voorloopig beter niet achterwege bleef. Vooral de verbinding van het vierde en vijfde district met de stad zou, meenden zij, meer kosten dan het belang der zaak kan rechtvaardigen. Er is haast dagelijks toch verbinding met de stad en bovendien zullen alle doktoren zich wel een automobiel aanschaffen.

Andere leden vonden eene telephonische verbinding voor urgente gevallen toch wel noodig en konden zich wel met het plan daaromtrent vereenigen.

Artikelen.

Art. 4. Indien het de bedoeling mocht zijn, dat de Gouvernementsgeneeskundigen zelfs niet de *particuliere praktijk* mogen uitoefenen buiten den hun aangewezen arbeidskring, dan had men tegen de bepaling van het eerste lid bezwaar.

Het is in het belang van de bevolking, dat de keuze van een geneesheer steeds zoo ruim mogelijk zij. Velen op Pietermaai b. v. hebben hun huisdokter aan de Overzijde wonen, en omgekeerd. Men vond geen reden hierin door de wet verandering te brengen.

Art. 8. Met het hier ontwikkelde stelsel (het kaarten systeem) kon men zich over het algemeen wel vereenigen; eenige leden achtten het zelfs eene groote verbetering.

Men meende echter, dat de grens bij f 800,— inkomen te hoog getrokken is en gaf in overweging die te verlagen tot f 600.—

Gevraagd werd wie de kaarten zal afgeven en of zij persoonlijk zullen zijn dan wel zullen gelden voor het geheele gezin. Als dit laatste de bedoeling is, dan zou dit onderdeel toch wel nader moeten worden geregeld.

Art. 10. Verscheiden[illegible] ten de woorden „ten [illegible] het eerste lid overt[illegible]
Eenige leden vond[illegible] van het tweede lid [illegible]

Andere leden zagen [illegible] bijzonders in. Zij ac[illegible] de plicht van elken bu[illegible] neer eenig misbruik te [illegible] komt, daarvan aangifte [illegible] de bevoegde macht

Art. 11. Men zou het tweede lid eenvoudig willen zien luiden: „De particuliere praktijk is hun toegestaan"

Mocht de praktijk uitwijzen, dat het belang van den dienst beperking vordert, dan kan men later de noodige beperkingen aanbrengen.

Art. 13. Men wees er op, dat in de aanhaling van het artikel een fout is ingeslopen. Artikel 4 is hier het artikel, waarop gedoeld wordt.

Art. 18. In verband met het reeds aangenomen ontwerp, regelende den Openbaren Gezondheidsdienst, behoort het tweede lid te vervallen.

Tegen de vuile dansen.

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Algemeen was men met het Bestuur van oordeel, dat bras- en slempartijen, als in de Memorie van toelichting geschetst, niet mogen worden toegelaten en dat daartegen door de overheid met kracht dient te worden opgetreden. Erkend werd, dat de danspartijen onder de lagere klasse der bevolking vaak ontaarden in gelegenheden, waar lieden van het laagste allooi zich aan allerlei uitspattingen overgeven. En zulks niet alleen in het 2de en 3de district bij de stad, maar ook in de verderaf gelegen districten.

Of dit alles echter genoegzame aanleiding opleverde tot een bepaling zóó ingrijpend in de rechten en de vrijheid der burgers als het voorgestelde algemeene verbod van alle danspartijen, muziekuitvoeringen en andere vermakelijkheden zelfs op plaatsen, die niet als openbaar kunnen worden aangemerkt, is een vraag, die verschillend werd beantwoord.

Verscheidene leden waren van oordeel, dat bovengestelde vraag beslist ontkennend moest worden beantwoord. Voor het optreden tegen de in de Memorie van toelichting bedoelde onzedelijke danspartijen geven, meenden zij, de bestaande wettelijke bepalingen der politie reeds voldoende bevoegdheid. De meeste dier danspartijen toch zijn als openbaar aan te merken; tegen entrée-geld en vaak tegen tractatie van sterken drank (een „rondje") zijn zij toegankelijk voor wie er maar lust in heeft.

Waar dat niet het geval is, gaat het veel ordelijker toe, al geeft soms misbruik van sterken drank ook op deze fatsoenlijker danspartijen aanleiding tot twist en vechtpartijen.

Ook in dit opzicht echter geven de bestaande bepalingen op het stuk van drankverkoop en drankvervoer der politie voldoende bevoegdheid om het kwaad te voorkomen.

De leden aan het woord zochten dan ook de oorzaak van het in de Memorie van toelichting geschetste euvel niet zoo zeer in het ontbreken van doeltreffende wetsbepalingen als wel in de slappe uitvoering der bestaande. Alvorens daarom hun stem te kunnen geven aan een zóó ingrijpende verbodsbepaling als hier wordt voorgesteld, wenschten zij de hand gehouden te zien aan de bestaande wettelijke bepalingen. Men ga het zonder vergunning verkoopen van sterken drank in de buitendistricten, dat thans openlijk geschiedt, krachtig tegen, vervolge de overtreders strafrechterlijk en trede op tegen de zoogenaamde „tarafs" ook in de buitendistricten. Dan zullen zulke krasse bepalingen als er hier een wordt voorgesteld niet noodig zijn en zal men niet de geheele bevolking van de buitendistricten aan banden behoeven te leg[illegible]n om der wille van het schuim [illegible] maatschappij.

[illegible]ndere leden konden zich met de [illegible]dracht wel vereenigen. Zij [illegible]den, dat het ongerief om een [illegible]nning te vragen voor de lie[illegible] die een fatsoenlijke danspartij [illegible]dere vermakelijkheid wenschen [illegible]ben, wel niet zoo groot zal zijn, dat daarop een bepaling behoeft af te stuiten, die der politie meer dan tot dusverre de macht zal verschaffen om tegen onzedelijke danspartijen op te treden. H. i. is de groote moeilijkheid onder de thans geldende wettelijke bepalingen om een vermakelijkheid te beletten de kwestie van openbaarheid. De politie kan niet altijd te weten komen of de vermakelijkheid al dan niet openbaar is, of er al dan niet drank wordt verkocht.

Eenige leden hadden ook hierom ernstig bezwaar tegen de voorgestelde bepaling, omdat zij weinig vertrouwen hadden in de uitvoering. Zij betoogden, met voorbeelden uit de praktijk, dat de voorgestelde bepaling niet het doel zal treffen, maar eenvoudig zal worden misbruikt. De vrienden en vriendinnen van de politieagenten zullen ongestoord hun gang blijven gaan en de rustige lieden zullen vaak de dupes zijn van onnoodig machtsvertoon.

Gevraagd werd in dit verband of er niet juist bij de in de Memorie van toelichting bedoelde danspartij, die op een doodslag is uitgeloopen, een of meer politieagenten tegenwoordig waren en of er niet, zoo heel lang geleden, bij een andere danspartij, die op een vecht-partij is uitgeloopen, een agent zich onder de feestvierenden bevond en een pak slaag heeft opgeloopen.

Deze leden meenden, dat met zulke feiten voor oogen niet veel heil kan worden verwacht van een verbod als het voorgestelde.

Enkele leden verlangden, dat indien het ontwerp aangenomen wordt, het den zoodanig zal worden gewijzigd, dat de vergunning door de districtmeesters namens den Procureurgeneraal zoude kunnen worden verleend. Het zou anders voor de buitenlieden, die de wet niet wenschen te overtreden, bijna onmogelijk gemaakt worden eens een pretje te hebben.

De Rapporteurs,

H. STATIUS MULLER.

EDWIN SENIOR.

Buitenland.

Open brief aan president Wilson.

„De (groene) Amsterdammer" bevat een raken open brief aan president Wilson over den huidigen economischen toestand van Nederland, van de hand van Dh. C. J. K. van Aalst, president der Ned. Handel-Maatschappij, tevens president van de N. O. T.:

Het volgende is daaraan ontleend:

„Verontschuldig mij als ik zeg, dat wij het gevoel hebben, alsof uwe regeering ons den voet op den nek zet zonder het toonen van eenige consideratie, een voet, in een laars gestoken, welke even zwaar en even pijnlijk weet te trappen als die andere rijlaars, die te uwent niet lang geleden op zulk een strenge wijze werd becritiseerd.

Ik zou het niet wagen zoo vrij-uit te spreken, als ik niet steeds een vriend geweest was — wat ik nog ben — van uwe natie en van uw ras. Daarom voel ik mij gerechtigd om u onomwonden mijn meening kenbaar te maken, en ik kan niet gelooven, dat het Amerikaansche oor doof zou blijken voor *mijne* opmerkingen.

Amerika tracht ons tot rede te brengen, niet met behulp van argumenten of met vriendelijken aandrang, doch .... door het afsnijden van onzen toevoer. Het houdt onze schepen vast door de bunkerkolen te weigeren, die het overigens best missen kon. Gij belet ons in aanraking te blijven met onze koloniën, die toch tot de voornaamste bronnen behooren van ons nationale leven.

Vindt u dit werkelijk billijk? Komt dit niet dicht bij hetzelfde systeem van macht boven recht, dat door de tradities van uw land, uw volk en uw geschiedenis zoo vurig werd gewraakt?

Eenige duizenden ton levensmiddelen en veevoeder, door onze regeering gekocht en betaald, maar opgehouden in uwe havens, waren bestemd voor ons volk en voor ons volk alleen. Zij waren geconsigneerd aan onze regeering op condities van de Overzee Trust Maatschappij. En zij vormt slechts een deel van de hoeveelheid, welk schriftelijk overeengekomen was met het Britsche Gouvernement.

HAVEN-NIEUWS

VAN 15 DEC. — 29 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Merida	A Johanson	12 Dec	Maracaibo	15 Dec	Maracaibo
Mimer	Hopland	9 ,,	Maracaibo	10 ,,	New-York
Maracaibo	P W Johson	15 ,,	New-York	15 ,	Maracaibo
Pr d Nederlden	N de Boer	11 Dec	New York	15 ,,	New York
Merida	A Johanson	17 ,,	Maracaibo	17 ,,	La Guayra
Merida	A Johanson	19 ,,	La Guayra	20 ,,	Maracaibo
Philadelphia	G W Goodman	19 ,,	New York	20 ,,	La Guayra
Maracaibo	P W Johnson	20 ,,	Maracaibo	20 ,,	New York
Philadelphia	G W Goodman	26 ,	La Guayra	26 ,,	New York
Merida	A Johanson	26 ,,	Maracaibo	27 ,,	Maracaibo
Zulia	S Smorris	29 ,,	New York	29 ,,	Maracaibo
Don Alberto	Arvelo	15 Dec	Maracaibo	16 Dec	Maracaibo
Samson	Bul	16	Maracaibo	18 ,,	Maracaibo
Montserrat	José Sater	16 ,,	Colon	16 ,,	Barcelona
Imperator	Sventer	14 ,,	Tucacas	15 Dec	New York

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Estelie H	15 Dec	Aruba	*Virginia*	15 Dec	Vela de Coro
Vesta H	16 ,,	Bonaire	*20 de Julio*	15 ,,	Aruba
Pluma de Oro	16 ,,	Velade Coro	*Themis*	17 ,,	Vela de Coro
Gacela	17 ,,	Maracaibo	*Vesta H*	18 ,,	Bonaire
C Josefa	17 ,,	Pampatar	*Gacela H*	19 ,,	Vela de Coro
Frieda	18 ,,	Maracaibo	*C Josefa*	19 ,,	La Guayra
Nestar J C	18 ,,	P Colombia	*Perla de Oro V*	20 ,,	Vela de Coro
Nereida H	19 ,,	Maracaibo			
Brion V	20 ,,	Maracaibo			
Rotilia V	20 ,,	Vela deCoro			
Providencia	20 ,,	Vela deCoro			
M Leoncita H	20 ,,	Aruba			
Virginia H	20 ,,	Vela deCoro			

Deze overeenkomst werd aangegaan langen tijd vóórdat uw land partij koos voor de Geallieëerden.

Onze distributie-bureaux en onze huisvaders hebben zich op dit contract verlaten ten behoeve van hen, die aan hun zorg zijn toevertrouwd.

Door het optreden van de regeering der Vereenigde Staten heeft deze overeenkomst in het oog van vele Nederlanders feitelijk de waarde verkregen van..... „een vodje papier".

Niemand in Nederland had van uwen kant zulk een politiek van „vreesaanjaging" ten opzichte van een klein volk verwacht.

Immers, hoe anders is het te noemen, waar u door het vasthouden van onze schepen en het afsnijden der verbinding met onze koloniale bezittingen in de rechten treedt van een vreedzame en onschuldige natie, welke aan hare aanspraken geen klem kan bijzetten door kracht van wapenen, doch die niettemin de eerbiediging dier rechten met klem durft eischen.

Wij denken er niet aan om onze stoombooten en onze goederen aan te wenden tegen de zaak, die gij voorstaat.

Maar daar wij een zeevarend en koloniaal volk zijn, voelen wij het als een ondraaglijken en onverdienden hoon, dat onze toch al zoo geringe vrijheid belemmerd wordt door een land als het uwe, met geen andere bedoeling dan ons door overmacht te dwingen om te doen.... wat?

Om er mee op te houden Duitschland van levensmiddelen te voorzien?

Waarde president, laat mij deze dwaling even rechtzetten. Het is een belachelijke veronderstelling, dat wij Duitschland zouden voeden!

Gesteld zelfs, dat wij wenschen dit te doen, dan zouden wij het niet kunnen. Onze gansche uitvoer is nog niet in staat ook maar langer dan enkele dagen in de behoeften van Duitschland te voorzien.

De nuchtere waarheid is, dat Nederland, om te kunnen bestaan, langzamerhand geworden en gebleven is een land van invoer. Bijna al onze noodzakelijke levensbehoeften moeten van buiten betrokken worden. Het zou de totale ineenstorting van ons nationale bestaan beduiden, als wij het daar zonder stellen moesten."

De schrijver herinnert dan aan den tijd, toen de Amerikaansche Unie met veel moeite het zware Engelsche juk afschudde en Nederland een der eerste was, die te hulp kwam.

„Is het noodig, dat ik u nog verdere bijzonderheden in het geheugen terugroep van de wijze, waarop Nederland zich schaarde aan de zijde der Amerikaansche Revolutionnairen toen uw volk volgens den loop van het menschelijk gebeuren zich de erkenning trachtte te veroveren voor zijne souveraine rechten van zelfstandigheid en vrijheid?

De anti-Amerikaansche „Tory" kwam bijna niet voor in de Nieuw Nederlandsche Staten, die gevormd waren door een volk van Nederlandschen oorsprong.

Toen de verklaring van onafhankelijkheid geteekend was, namen vele Nederlandsche officieren dienst in uw leger.

De forten aan de Hudson-rivier werden geconstrueerd door een Nederlandsche ingenieur, die een groot vriend was van George Washington.

Reeds in 1777 werd te Amsterdam een oorlogsschip gebouwd voor de nieuwe natie.

Haar vlag werd het eerst door Nederland met saluutschoten begroet bij St. Eustatius.

In 1782 werd John Adams door de Staten-Generaal in Den Haag als afgezant van het Noord-Amerikaansche Congres ontvangen, waarmede Holland, tegelijk Frankrijk, voor het eerst de Vereenigde Staten officiëel in Europa erkenden.

Het waren de Amsterdamsche bankiers, die hoofdzakelijk leeningen aan de strijdende kolonisten verstrekten.

De namen van Franklin, Trumbull en Adams verkregen in Holland een populairen klank, terwijl Van der Capellen, Calkoen en anderen zich als vurige voorstanders van de Amerikaansche zaak deden kennen."

„Ik bied u deze feiten niet aan als een wissel.

Maar stellig mag ik er grooter waarde aan toekennen dan van een louter curiosum.

Ik grond daarop onze uitspraak op rechtvaardigheid, billijkheid en trouwhartigheid, een beroep op welwillendheid en het aflaten van dwang.

Het zal u zeer zeker gemakkelijk vallen een redelijker houding tegenover Nederland aan te nemen. Ook zal het niet moeilijk zijn uwe bondgenooten van de noodzakelijkheid daarvan te overtuigen.

Onder de herinneringen, die ik heb opgehaald is er een, die ons verhaalt, hoe gedurende uwen oorlog van 1812 de stad Baltimore in nijpenden voedingsnood verkeerde. Een Hollander, Klaas Taan geheeten, verbrak de Britsche blokkade en kwam de burgers te hulp met een aantal Nederlandsche graanschepen.

Zijn nu de Vereenigde Staten van zins het tegenovergestelde te bereiken en het Nederlandsche volk voor zich neer trachten te doen buigen door een wreed stelsel van uithongeren en ellende?

Dit stelsel zou zeker niet slagen!

Voor ons zou het slechts beteekenen een voorbijgaande slag van het noodlot, — voor u echter: een eeuwige onrechtvaardigheid."

De toestand in Mexico.

In buitenlandsche kringen heerscht eenige onrust omtrent de actie die het Mexicaansche Gouvernement in het werk heeft gesteld ter uitdrijving van de rebellen-bende, die onder leiding van den hoofdman Manuel Palaez reeds tijden lang de streek van de olievelden bij Tampico bezet houdt.

Thans is Generaal Manuel Dieguez met een belangrijke troepenmacht daarheen gezonden, en heeft deze reeds een troep rebellen met een van de leiders, Magdalena Cedillio genaamd, verslagen en gedood.

Door dit optreden van het Mexicaansche Gouvernement loopt de olieproductie en de export daarvan groot gevaar.

Door behalve hooge belasting aan Carranza te betalen, ook schatting op te brengen aan het rebellenhoofd Palaez bleven tot dusver de eigendommen der oliemaatschappijen vrij wel ongemoeid in de telkens wederkeerende opstanden en revoluties.

Gedacht wordt, dat Duitschland zijn hand heeft in het tegenwoordige forsche optreden van Carranza, en de vrees voor de a.s. verwoesting van Tampico's olievelden wordt door velen gedeeld.

Echter zijn er anderen die zeggen, dat Villa's jongste optreden in Mexico's Noorden Carranza wel tot andere gedachten zal brengen.

De nederlaag van het Gouvernementsleger te Ojinaga en het bezet houden dier stad door Francisco Villa is ernstig genoeg voor hem.

De Villistas hebben aan de Amerikaansche ambtenaren medegedeeld dat zij de Amerikaansche burgers en hunne bezittingen zullen beschermen.

Meer dan 450 Mexicaansche soldaten zijn op Amerikaansch gebied in een kamp ondergebracht.

De Volksstem.

De Zeemilitie roept 2.000 stekers op.

Milwaukee, 23 Nov.—Zeemilitie recruting officieren in dezen staat maken een groote campagne om stokers op te zoeken voor de machine kamers van Uncle Sam's oorlogsschepen.

Twee duizend stokers worden direct verlangd. Wisconsin roept als zijn aandeel 100 man op voor 15 December.

Mannen tusschen den leeftijd van 18 en 35 jaar, ook die welke als stoker nog geene bekwaamheid bezitten, kunnen ingeschreven worden. Betaald wordt van $ 36 20 voor stokers, derde klas, tot $ 145.70 voor chef speciaal mechaniker. Vrije kost en kamer, vrij medicinale behandeling en een uitzet van kleederen ter waarde van $ 60 wordt gegeven voor elk ingeschreven persoon. Het loon begint op den dag der inschrijving.

Vanaf stokers, derde klasse, tot alle hoogere rangen hebben den kans bij accurate werking, hunne posities te zien verhoogen. De klassen bestaan o. a. uit stokers, watertenders, boilermakers, smeden, machinisten, ingenieurs, enz.

In deze moderne dagen, waarin meer dan 60 percent der oorlogschepen olie stoken in plaats van steenkool, is het leven van een „fireman" een groot verschil met dat van den ouden tijd, toen men geregeld was gebonden aan den kolenschop.

Elke postmeester zal de gouvernementstransportatie uitvoeren tot het zeemilitie recruting station te Milwaukee, voor elken man die wenscht in te teekenen.

Nu is het de tijd om zich bij de zeemilitie aan te sluiten.

Italië.

Volgens bericht uit Bern bevat het Italiaansche staatsblad een koninklijk besluit, dat voor November het intrekken van al het Italiaansche zilvergeld verordent. Tot het einde van het jaar zal alle zilveren pasmunt buiten omloop worden gebracht. Wie meer dan 10 Lire zilvergeld achterhoudt, krijgt een geldboete van 50 tot 1,000 Lire. Ter inwisseling zullen 300 millioen schatkistbiljetten tegen 1 tot 2 Lire worden uitgegeven.

De Vrijheidsleening 1917.

Washington, 24 Nov. 1917. — Aan de Clubs, Societeiten, Organizaties, Congregaties, enz. van de Ver. Staten van Amerika.

Het antwoord op mijn oproep besprekende de inteekening van Clubs, Societeiten, Organizaties, en Congregaties in het belang van de „Tweede Vrijheidsleening 1917," speciaal van het deel dier lichamen met een ledental van buitenlandsch geborenen of nakomelingen, is oorzaak van groote voldoening voor mij.

Hun georganizeerd optreden heeft niet in kleine mate medegewerkt tot het groot succes van deze leening. Ik hoop openhartig, dat deze lichamen, die zoo patriotisch en loyaal medewerkten, hun orgonizaties zullen voortzetten in het werk in verband met den verkoop van „War savings Stamps and Certificates," en zij die tot dusver nog niet het hunne hebben bijgedragen in de laatste campagne, zich zullen organizeeren en zulks doen.

William G. McAdoo,

Secretary of the Treasury.

Het bovenstaand van Secretaris McAdoo is van zelf sprekend.

Daarvoor wensch ik dat zulke organizaties een „Liberty Loan Committtee" zullen kiezen bij de eerste gelegenheid, en daarvan nota geven aan het „Treasury Department." (Postzegels niet noodig.)

Alle verlangde instructies en materiaal die dan de comitees noodig hebben voor onder de leden van hun organizaties te werken voor de „War Savings Stamps and Certificates" worden dan opgezonden.

Oscar A. Price,

Directeur van Publiciteit.

„THRAFT AND WAR SAVINGS STAMPS"

Uw land is in oorlog. Deze oorlog moet gewonnen worden. Het meest noodige om het te winnen is geld. Dit geld moet verschaft worden door het volk van het land. Naar gelang dat gij het verschaft en leent aan het Gouvernement, geeft het interest en is het eene seure geldbelegging, *gij moet sparen.*

Het is gemakkelijker te sparen met kleine bedragen dan met groote sommen. Opdat een ieder over het geheele land kan sparen, is een plan gemaakt, waardoor gij kunt beginnen met vijf en twintig centen, een kwart van een dollar.

Geldbelegging in oorlogsspaarcertificaten zal even eenvoudig zijn als het koopen van postzegels, volgens een plan dat gisteren werd aangekondigd door den minister van financiën McAdoo voor de groot opgezette campagne voor het verkoopen van die certificaten die hij Maandag, 3 December, zou inwijden met behulp van de Oorlogs Spaarcommissie, die hij geschapen heeft, bestaande uit Frank A. Vander Lip van New-York, voorzitter; Mrs. Geo. Bass van Chicago, Fred Delono van Chicago, Henry Ford van Detroit, Eugene Meyer, Jr., van New-York en Chas. L. Blaine van Boston.

Iedereen kan bedragen inbrengen zelfs van 25 cent bij postkantoren, banken of trustcompanies, bij de meeste spoorwegstations, winkels en fabrieken en op vele andere plaatsen waar geaccrediteerde personen zullen handelen als gemachtigde verkoopagenten. Nadat de verkoopingen begonnen zijn kunnen de certificaten ten allen tijde gekocht worden. Naar den gemiddelden 1918 verkoopprijs zullen zulke beleggingen in certificaten 4 percent intrest opbrengen, driemaandelijks samengesteld. De certificaten zullen gedateerd zijn 1 Jan., 1918 en zullen vervallen 1 Jan., 1923 of vijf jaren na datum. De geheele rijkdom en zekerheid van de Vereenigde Staten staan achter deze certificaten.

De bepalingen van vrijstelling van belasting voor deze certificaten maken de geldbelegging aantrekkelijk, vooral van het standpunt van den kooper van kleinere bedragen. Niemand mag op een keer meer dan voor een waarde van $ 100 koopen of op een keer meer dan $ 1000 waarde van deze certificaten in zijn bezit hebben.

DANKBETUIGING.

De ondergeteekende acht zich verplicht, nu zij weer hersteld naar Aruba terug kan keeren, ook langs dezen weg haar innigen dank te betuigen aan Dr. Ph. F. de Haseth-Möller, voor al hetgeen deze gedaan heeft om haar te genezen van de ziekte, die een einde dreigde te maken aan haar leven

Curaçao, 12 December 1917.

Wed. Gerard de Veer.

3—2

De Heer en Mevrouw P. L. Gorsira-de Veer.

p. p. c.

Door omstandigheden verhinderd zulks persoonlijk te doen, nemen de ondergeteekenden hierbij afscheid van hare talrijke vrienden en kennissen op dit eiland en maken tevens van deze gelegenheid gebruik om allen van harte te bedanken voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden gedurende haar verblijf alhier.

Curaçao, 12 December 1917.

Wed. Gerard de Veer

en dochter

3—2

St. Thomas-College.

Tot 1 Januari kunnen aan het St. Thomas-College kinderen worden aangegeven, die op dien datum **zes jaar** zijn geworden.

Men wordt verzocht het bewijs van **inenting** over te leggen.

Fr. M. Realino.

3—3

PROGRAMA

DE LA VELADA

que tendrá lugar

EN EL SALÓN

DEL COLEGIO "STO. TOMÁS"

en los dias 27 y 30 de Deciembre de 1917 á las 8 p. m. en punto.

A beneficio de la nueva Iglesia de la "Santa Familia."

Primera Parte.

Obertura por la orquesta, dirigida por el maestro JACOBO J. M. PALM.

1. Cuadro alegórico en homenaje á la bandera Holandesa

por las Srtas:

E. y A. P. Henriquez E. — E. v. d. Veen-Zeppenfeldt. — C. Osorio. — S. v. d. Veen-Zeppenfeldt — M. C. y M. Badaracco. — M. y B. Araujo. — S. Villalobos. — A. Weeber. — A. v. d. Veen-Zeppenfeldt. — y los Jóvenes. — E. Arboleda. — H. Pinedo. y A. Araujo. —

2o. Comedia dramática en un acto.

"LA NINA DE NOCHE BUENA."

REPARTO:

Baronesa de la Rochenoire	Srta.	A. P. Henriquez E.
Margarita, con el nombre de Zita	Niña	L. Osorio.
Marcelina, criada	Srta.	M. C. Badaracco.
Lucia (Niñas Bretonas)	Niña	B. Badaracco.
Valentina	„	J. Meaño Rojas.
Dionisia	„	J. R. Pinedo.
Leontina	„	M. A. Schemel.
Luisa	„	A. E. Winkel.
Juana	„	C. Badaracco.

3o. Cuadro vivo.

"ADORACION DE LOS ANGELES AL NINO DIOS"

por las niñas:

L. y M. v. d. Veen-Zeppenfeldt. — L. Osorio. — B. y C. Badaracco. — A. E. Winkel. — C. y M. Morales y J. Meaño Rojas.

Segunda Parte.

4o. Comedia en un acto.

"LA JORNADA DE LA VIDA"

interpretada por las Srtas:

S. Villalobos. — M. y B. Araujo. — M. C. y M. Badaracco. —

5o. Monólogo:

"AGAR"

en caracter.

Por la Srta. A. P. Henriquez E.

"6o. CORO DE ABANICO"

por las Señoritas:

M. y B. Araujo. — M. C. y M. Badaracco. — A. v. d. Veen-Zeppenfeldt. — A. P. Henriquez E. — A. Weeber. — S. Villalobos.

Durante los intermedios tocará la Orquesta piezas escogidas.

NOTA. Las tarjetas de entrada se venden en el "Hotel Americano," "Ellis & Dania," "Botica Central," "Botica Nueva."

Y en la puerta de entrada las noches de velada.

El precio de la tarjeta es fl. 1,50.

